

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Pitkäaikaissäilytys (PAS)

Yliopistokirjastojen kommentti 9.12.2021

Palvelupäällikkö Irene Ylönen

Jyväskylän yliopisto, Avoimen tiedon keskus

Tutkimusaineisto-PAS

- Halu ja tavoite on PAS-palvelun käyttöönottoon, mutta vaatii mietintää ja linjauksia myös yliopiston sisällä. Asiaa mietitty myös meillä, tavoitteena hallittu prosessi omassa organisaatiossa vuonna 2022.
- Haasteita:
 - Vaatimusmäärittelyt ym. selvitystyöt kuten paketoinnin suunnittelu ennen aineistopakettien siirron aloittamista vaativat mietintää eli resursseja. Tähän saakka muut datanhallinnan työt ovat priorisoituneet vielä toistaiseksi etusijalle.
 - **Organisaation sisällä** se, mitä valikoidaan pitkäaikaissäilytykseen:
 - Ei rajattomasti tilaa ja muutenkin on pystyttävä priorisoimaan.
 - Mitkä ovat aineistoja, jotka ovat käyttöarvoltaan niin korkealla, että niistä voisi olla jotain hyötyä esim. 200 vuoden päästä? Mukaan valittavat aineistot olisi myös oltava laadukkaasti dokumentoituja.
 - Miten valintaprosessi yliopiston sisällä hoidetaan? Ja kuka tai mikä taho on profeetta, joka osaa arvioida aineistojen arvon pitkälle tulevaisuuteen ja tunnistaa aineiston, joka kannattaa säilyttää.
 - Mikä on henkilötietojen käsittelyn suhde pitkäaikaissäilytykseen? Kaikkein arvokkainta pitkällä aikavälillä monessa tapauksessa voisi olla ainakin jollain tapaa tunnisteellinen data, mutta tällä hetkellä sen arkistointi edes lyhyellä aikavälillä on erittäin haasteellista.

Kulttuuriperintö-PAS

- Johanna Liljan ja Aija Vahtolan esityksessä selvisi hyvin eräs epäselvänä näyttäytynyt asia eli kulttuuriaineisto-PASin suhde e-vapaakappaleisiin ja verkkoarkistoon.
- Palveluna erittäin tervetullut julkaisuarkistojen näkökulmasta, viitaten esim. Avoimen toimintakulttuurin linjaukseen organisaatioissa
- Tilanne tekstiaineistojen kohdalla on kuitenkin ollut epäselvä: Vastauksia on kaivattu kysymyksiin:
 - Ei ole tarkkaa tietoa siitä, mitä haravoidaan, milloin ja miten? Melkein 700 000 tiedostoa on julkaisuarkistoista haravoitu, mitä ne pitävät sisällään ja mitä on jäänyt ulkopuolelle? Pystyvätkö yksittäiset organisaatiot selvittämään jostain, mitä on haravoitu? Missä haravoidut tiedostot ovat tällä hetkellä? Joko niitä on siirretty PASiin?
 - Mitä voidaan (tai halutaan) ylipäätään haravoida julkaisuarkistoista Kulttuuriperintö-PASin kehyksen sisällä? Pelkästään tekstiaineistoja on monenlaisia, puhumattakaan julkaisuarkistoissa olevista muista aineistotyypeistä.
 - Edellyttääkö haravointi kirjastoilta jotakin toimia? Olemmeko älynneet tuottaa säilytyskelpoista materiaalia?
”Elektronisia aineistoja otetaan vastaan kansallisissa pitkäaikaissäilytyspalveluissa (PAS-palvelut) määritellyissä säilytys- ja siirtokelpoisissa tiedostomuodoissa”.
 - Tiedostojen ja metatietojen paketointi ja siirto, miten se tapahtuu esim. DSpace-arkistosta?
 - Kuinka laajoja metatietoja tarvitaan? Riittääkö minimimetatiedot vai tarvitaanko laajempi setti? Jos noudattaa julkaisuarkistojen tekstiaineistoille tarkoitettua metadatasuosittelua, sen varmasti pitäisi riittää?